СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 112. Джерзи Сіти, Н. Дж., середа, 15 травня 1935. — VOL. XLIII. No. 112. Jersey City, N. J., Wednesday, May 15, 1935. THREE CENTS

СОВЄТИ ВИТАЮТЬ ЛЯВАЛЯ З ВЕЛИКОЮ ПОМПОЮ

ПАРИЖ. — Відомости, які надходять з Москви в звязку з відвідинами французького міністра заграничних справ, Ляваля, так характеристичні, що мимоволі насувають порівнання совєтського приняття з приняттям, якого зазнав Ляваль у Варшаві. З того порівнання виходить, що Совєти витали Ляваля сердечно й величаво, а Польща ввічливо, але холодно.

НОВИЙ СХІДНІЙ ДОГОВІР.

МОСКВА (Росія). — Відбулася конференція між Лявалем і Літвіновом, комісарем справ заграничних. На тій конференції, про яку не згадується в ніякім офіційнім комунікаті, обговорювано теперішнє міжнароднє положення. Лявaль, будучи у Варшаві, вже знав, що дні життя польського диктатора Пілсудського почислені. Тому вістка про смерть Пілсудського не була для нього несподіванкою. Навпаки, вже їдучи до Москви він числився з тим фактом і його наслідками. Ось із цього боку розмова, яку мали Літвінов і Лявaль, відразу набрала особливої ваги. Кажуть, що як Совєти так і Франція намагатимуться тепер так змінити Східній договір, щоби піти назустріч усім бажанням Німеччини, себто навіть усунути від цього договору Литву, з якою Німеччина не хоче переговорювати через Мемель.

ПОХОРОН ПІЛСУДСЬКОГО.

ВАРШАВА. — Згідно з бажанням Пілсудського, яке поміщене в його тестаменті, тіло його буде поховане в Кракові на Вавелю, там, де поховані польські королі. Серце буде поховане у Вільні, де він виріс і де спочиває його матір. А мозок буде віддадний Науковому Іститутови для розсліду.

Заряджено по цілій Польщі жалобу, яка триватиме 6 тижнів. Всі театри будуть замкнені аж поки Пілсудського не поховають на Вавелю.

ФРАНЦІЯ ЗАТРИВОЖЕНА.

ПАРИЖ. — Смерть Пілсудського викликала у Франції чимале заклопотання. Тут знали, що він не був надзвичайним прихильником Франції з тої простої причини, що був у першу чергу Поляком і дбав виключно про добро Польщі. Але знали і те, що як довго жив Пілсудський, у Польщі був якийсь провід і було якесь слово, на яке можна було числити. А тепер готова повстати анархія і внутрішня боротьба.

ХТО БУДЕ НАСЛІДНИКОМ ПІЛСУДСЬКОГО?

ВАРШАВА. — Консервативна преса пише, що досі Польщею правила одна людина. Тої людини не стало й нема ким її заступити. Тягар правління краєм мусить перейти на цілий нарід. Він увесь мусить напружити свої сили, щоб зробити Польщу сильною державою.

ПО ПОЛКОВНИКАХ — ҐЕНЕРАЛИ.

ВАРШАВА. — Ославлена „полковницька ґрупа", себто ґрупа, яка складалася з товаришів Пілсудського по зброї і на яку Пілсудський спирався, готова стратити тепер своє значіння. Головним інспектором армії, себто головним наслідником Пілсудського, буде тепер ґенерал Едвард Ридз-Смігли, який є людиною скромною і є проти цього, щоб армію вмішувати в політику. Такої думки є теж і ті ґенерали, що тепер станугь на чолі, а це ґенерал Сосновський і Каспшицький.

НІМЕЧЧИНА ВИЯВЛЯЄ ПРИЯЗНЬ НА ВСІ ЛАДИ.

ВАРШАВА. — Перша кондоленція, вислана із заграниці з приводу смерти Пілсудського, була від Гітлера. За Гітлером пішли найвищі цивільні й військові урядовці й повисилали дуже сердечні вирази співчуття. Призначено теж спеціяльну делеґацію, яка має виїхати на похорон.

Гітлер підніс Пілсудського як великого будівничого польської держави. Все те робить Німеччина головно на те, щоб задержати Польщу в сфері своїх впливів.

КАТАСТРОФА З ПОЛКОВНИКОМ ЛОРЕНСОМ.

ЛОНДОН. — Полковник Томас Е. Лоренс упав жертвою автомобільної катастрофи, коли то серед шалено скорої їзди хотів вратувати дитину, що була на дорозі. Життя дитини вратовано, але Лоренса відвезли цілком непритомного, майже неживого до шпиталю.

Полковник Лоренс, це той самий, про якого розповідали сотки ріжних фантастичних історій у звязку з його подвигами серед пустинь Арабії підчас світової війни. Правдиве його імя є Е. Е. Шо. Був він із заводу летуном. Та знали його в цілім світі як „полковника Лоренса". Для молоді не було довгий час кращої лектури, як читання про пригоди Лоренса та ті чуда-дива, яких він доконував.

Полковник Лоренс жив довгі роки відчужений від публичного життя. Та саме тепер брався знову вийти на публичну арену. Жив дуже скромно. А більшу частину доходів зі своєї книжки „Рівольт ін ди Дезерт" давав на допомогу потребуючим військовим родинам. Була це надзвичайно відважна людина, схильна до радикальних поглядів, далека від усякого блеску і помпи.

ІШЛА ДО ШЛЮБУ З ТРУНОЮ.

У місті Тієнцін у Китаю недавно приглядалися тисячі людей на шлюбний похід 77-літньої вдови, поруч якої сидів її 88-літній молодий і лежала її власна труна. Це вже такий старородавній китайський звичай, що людина купує собі труну про запас і держить її в себе в кімнаті на видному місці де би могли на неї приглядатися гості. Труни в Китаю бувають дуже дорогоцінні. Деякі коштують навіть і по 500 долярів.

УКРАЇНЦЯМ — УКРАЇНСЬКА РАДІОСТАЦІЯ.

На конференції дня 15. березня ц. р. представники українських культурно-осітніх, політичних та громадських установ Закарпаття, як також преставники преси, ухвалили постанову, в якій домагаються якнайскоршого збудування української радіостації в Ужгороді. При дотеперішній організації радіовисилання програм українське населення Закарпаття не лиш не має майже ніякої користи, але навпаки: терпить іще знущання над своєю рідною мовою, як це практикує кошицький відділ радіостації для Закарпаття. Висилка відбувається у незрозумілій населенню мові московсько-словацькій мішанині), на що є повно нарікань. Конференція ухвалила вимогу, щоб тимчасом, доки не буде вибудувана українська радіостація в Ужгороді, як центрі культурного, політичного і господарського життя Підкарпатської Руси, відділ кошицької радіостації для Закарпаття був розширений таким способом, щоби крім денної хроніки зарезервовано денно найменше дві години для наших програм та відчитів.

ОПЕРАЦІЯ 104-ЛІТНЬОЇ.

В Осльо перевели незвичайну операцію 104-літній сліпій жінці Лярсен. Її сліпота була звязана з недугою сітківки. Недавно померла одна молода жінка і з неї перенесли живі клітини ока на око недужої бабусі. Бабуся після літ побачить світ божий.

УБИВ КІЛЬКАНАЦЯТЬ ХЛОПЦІВ.

Німецька поліція арештувала 65-літнього Зефельда під закидом убивства 8-літнього хлопця в місцевости Вітенберге. Злочину допустився на сексуальному підкладі. Є підозріння, що Зефельд уже давніше убив 12 хлопців у Бранденбурґії та Мекленбурґії з тих самих мотивів.

АРЕШТУВАЛИ Д-РА ФЕНЦИКА.

З Праги повідомляють, що у вівторок, 9. квітня ц. р., вернувся з поїздки до Злучених Держав д-р Степан Фенцик, щоб повести кампанію на Підкарпатській Руси. Фенцика арештувала поліція в Хебіні і перевезла до Ужгороду. Фенциков закидають, що в Злучених Державах він кампанію проти Чехословаччини. (Від Редакції: Арештований д-р Ст. Фенцик — це той самий, що перевів відому нашим читачам фінансову трансакцію з консулятом польської держави в Ужгороді, завдяки якій він видавати щоденник „Карпаторусскій Голос", що його недавно чехословацька влада припинила на 6 місяців).

СЛІДСТВО ЗА ОТРОЄННЯ 5 ЧЛЕНІВ РОДИНИ.

Фредерик Ґрос у Ню Йорку, арештований по смерти 5 членів своєї родини від отроєння, далі заперечує свою вину. Поліція збирає далі нові докази на те, що його жінка й 4 дітей померли від отроєння „талієм сульфатом", котрого більшу скількість мало на складі підприємство, що в нім працював Ґрос.

ШЕВЧЕНКО Й ЕВРОПА.

„Журналь де Женев" приніс замітку під титулом: „Памятник українському поетови, що представлений як большевицький пророк". У цій замітці говориться: „Нарешті по пятьдесятьлітній дискусії вибудовано памятник найбільшому українському поетови на головній площі Харкова, другої столиці України. В добі царської Росії уряд противився будові памятника, вважаючи проекти занадто революційними та українофільськими. Український національний уряд (1917) не міг занятися цією справо. наслідком анексії України Совєтами. Совєтський уряд України відкрив новий конкурс на памятник, зазначуючи, що Шевченко має бути представлений як пророк большевизму та співець пролетаріяту. З огляду на те, що Українці природньо противились такому представленню поета, уряд цей не міг здійснити свого проєкту доти, доки в його складі були міністри української національности. Лише видаливши українських націоналістів зі свого складу, уряд спромігся вибудувати памятник. Одночасно міністер освіти дав розпорядок про нове видання творів Шевченка, в якому всі натяки на націоналізм мають бути пильно „вичищені", чи бодай пояснені відповідними коментарями, згідно з большевицькою доктриною".

ІЗОЛЯ БЕЛЛЯ.

Чарівний острівчик Ізоля Белля на Ляґо Маджоре, біля Стрези, де міністри Англії, Франції й Італії радили над справою вдержання загального миру, не все була такою чудовою закутиною, як тепер. Щойно тому 200 літ на нагий, скалистий острівчик, що стовчав серед озера, звернув уваги італійський ґраф Віталіо Боромео і рішив тут замешкати. Отже на безлюдному досі острівчику виросла незабаром величава палата, а довколишні скелі переміниліся величезним коштом на прегарний город, що спадає терасами до води. Тераси сполучені камінними сходами, а на мурах, які ділять одну терасу від одної, пишаються статуї та інші прикраси. Всьому тому дикий колись острівчик завдячує теперішню свою назву.

ҐРАБУНКОВИЙ НАПАД.

Масковані бандити напали на хату Єлени Буковської в Барбівцях (Буковина), що на краю села жила зі своєю невісткою. Бандити, озброєні ножами, зажадали видачі грошей. Коли жінки сказали, що не мають грошей, бандити кинулися на них з ножами. Єлена Буковська померла внаслідок ран, а невістка її, легко ранена, тільки зімліла. Бандити забрали багато хатніх річей, замкнули за собою двері й зникли. Другого дня сусіда знайшла обі жінки в калюжі крови й дала знати жандармерії.

ОКОНЕЧНО ЗАКРИЛИ „ПРОСВІТУ" В ОСТРОЗІ.

Як по інших повітах Волині, адміністраційна влада припинила діяльність Т-ва „Просвіта" в Острозі з тереном діяльности на здолбунівський повіт. Недавно бувший раді тої „Просвіти" надіслали відповідь міністерства про те, що рішення воєвідського уряду затверджене і наказано перевести остаточну ліквідацію.

ВЕСІЛЛЯ ВПАЛО З II. ПОВЕРХУ.

В домі при вул. Листопада в Лодзі, в мешканні на третьому поверсі відбувалося жидівське весілля. Підчас забави гості, щоби прохолодитися, вийшли на бальконі. Під тягаром близько десятьох осіб балькон завалився і впав разом з людьми на подвіря. Наслідки були страшні. Зміж весільних гостей Хіль Таненбавм убився на місці, а девять інших осіб, між ними й молода пара, тяжко потовклися, ломлячи собі руки та ноги. Одна жінка дістала серцевого удару і втратила свідомість. Ранених відставлено до шпиталю, де переведено негайно кілька операцій.

МОЖНА ПРИВЕЗТИ ОДНУ ЗАПАЛЬНИЧКУ.

Польське міністерство скарбу вияснило, що подорожний може привезти із закордону до краю одну запальничку для особистого вжитку без дозволу міністра скарбу. Одначе така запальничка не звільнена від мита й монопольної оплати. При транзитовому переїзді подорожних Польщею запальнички їх підлягають умовній митній оплаті.

НА ОДНІЙ НОЗІ.

Один безробітний у Мілячі (Італія) заложився з підприємцем одного великого варієте за 5,000 лір, що перейде з Міляна до Венеції на одній нозі. У дорозі вільно йому відпочивати доволі, але не на двох ногах. Аматор такого проходу гадає перескакати цю далеку віддаль за 6 тижнів. Він нічим не ризикує, бо при порожній кишені і так не заплатить нічого, коли заклад програє.

З ҐАРМАТОЮ НА МУХИ.

В Єгипті знайшли новий спосіб боротьби з мухами. Цієї весни появилось там безліч мух і не можна було від них обігнатись. За містом збирали велику купу сміття, обливали її рідиною, що принаджувала мухи. Коли мухи обсіли купу, стріляли на неї з ґармати, що мала трійло, яке вбивало всі мухи. Алеж кошт одного стрільна дуже високий.

СТОЛІТТЯ КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ.

На зібранні польського товариства прихильників книжки в Кракові сенатор інж. Карло Ролле згадав про століття оснування київського університету, який повстав після ліквідації російською владою кременецького ліцею та виленського університету. Свого часу університет у Києві користувався великою фрекфенцією польської молоді з українських земель (Волинь, Поділля), з нього вийшло багато польських учених, письменників і діячів, але згодом почали їх відтягати інші університети, а в київському університеті появилась численніше молодь українська.

АВТОМОБІЛЬНА ЮНІЯ ЗАКІНЧУЄ СТРАЙК У ТОЛІДО

ТОЛІДО (Огайо). — Страйкуючі робітники автомобільної фабрики підприємства „Шевроле Мотор Ко.", звязані з Американською Федерацією Праці, постановили значною більшістю голосів приняти точки тимчасової угоди між урядниками юнії та представниками підприємства і покінчити страйк.

Збори, скликані для вирішення справи, були дуже бурливі. Францис Дилок, дітройтський представник Американської Федерації Праці, мусів навіть раз покидати збори. Одначе він вернувся пізніше, представив зібраним справу й присутні приняли його пропозицію.

На основі тимчасової угоди підприємство зобовязується говорити з належито акредитованими представниками робітників про всі справи, що можуть виринути між робітниками й підприємством. Компанія признала робітникам право мати фабричний комітет з 9 людей.

Ліве крило робітників домагалося відкликання цеї умови на тій основі, що вона не має в собі виразного признання юнійної організації та що робітники в інших місцевостях, наприклад у Флинті, Мишиґен, хочуть виходити на страйк на допомогу Толіду. Дилок представляв страйкарам, що це правда, що робітники не добилися ще виразного признання юнії, але вони всетаки добились уступки, за яку буде можна в будучности зачепитися та добитися такого признання.

АМЕРИКА ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ ЗА РУХ ЗА СТАБІЛІЗАЦІЮ МОНЕТИ.

ВАШИНҐТОН. — У своїй радіовій промові, розісланій по цілім краю, секретар скарбу Морґентав видав запрошення до всіх держав світа співпрацювати для усталення монетарної системи.

Він говорив, що американська монетарна система найкраща в світі та остеріґав перед спробами її ослабити. Він показував рівночасно на великі успіхи міжнародньої торговлі Америки за останні місяці.

КАМПАНІЯ УРЯДУ ПРОТИ ПІДРОБЛЮВАЧІВ ГРОШЕЙ.

НЮ ЙОРК. — Федеральним аґентам департаменту скарбу вдалося зловити незвичайно зручного фальшівника паперових грошей. Є ним Віктор Люстіґ, відомий як ґраф, котрий робив банкноти так справно, що їх не можна зовсім відріжнити від добрих, хіба через порівнання серійних чисел.

Держав він підроблені гроші в публичній гардеробі на одній стації підземної залізниці. В його скритці знайдено підроблених грошей на суму 51,000 долярів.

ВЕРНУВСЯ З РОЗСЛІДІВ У „КРАЇНІ СПЛЯЧКИ"

НЮ ЙОРК. — На кораблі „Америкен Бенкер" вернувся сюди американський етнограф Фредерик Карночен, що 9 місяців студіював примітивні племена в тій частині Африки, що вважається „вітчиною сплячої недуги".

Привіз він зі собою цікаві висліди. Думає, що майже всі чорні племена в центрі Африки походять з одного расового пня. Студіюючи язики ріжних племен, він попадав нераз на „святу мову" духовників, якої інші люди того племени не знали; каже він, що кождим разом показувалося, що ця „тайна мова", котрої вживали духовники, щоби „прості люди" їх не розуміли, була живою мовою якогось дальшого племени, з котрим люди даного племени не мали стичности. Він каже, що пересічна мова такого племени має від 5,000 до 15,000 слів.

Знайшов він там теж нові звірята. Попав, наприклад, на новий оказ муравоїда, котрого тіло вкрите лусками. Луски стоять на тілі оторцом, але коли звіря в небезпеці, воно складає луски по тілі лєгма з такою силою, що колиб устромити між луски палець, то луски врізали би палець, як ножем.

СЕНАТОР НАПАДАЄ НА ПРЕЗИДЕНТА ЯК ДИКТАТОРА.

ШІКАҐО. — Томас Шел, сліпий сенатор з Минесоти, виступав тут на зборах у салі Шікаґовської Адвокатської Палати. Говорив він про політику президента Рузвелта, котрому закидував бажання бути диктатором.

Сенатор говорив, що він недавно тому чув, як один суддя підняв тост на честь Рузвелта. „Ви можете пити на його здоровля, ви можете пити з нього", говорив Шел, „але заки будете голосувати на нього, мусите бути пяні".

На салі роздались оклики: „Ганьба! Ганьба!" Шел не міг довго прийти до слова. Коли нарешті оклики вспокоїлися, він сказав, що ганьба тим людям, які не хочуть вислухати противної думки та противникам заткати губу. Цю поведінку він назвав неамериканською.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СМЕРТЬ ПІЛСУДСЬКОГО

Смерть Пілсудського є без сумніву важною політичною новинкою й викличе коментарі по цілім світі. Одначе певно не всюди ці коментарі будуть однакові.

Навіть у самій Польщі, для котрої Пілсудський присвятив головну частину свого життя, почування з приводу його смерти певно не однакові. Тоді, як велика частина Поляків відчує цю смерть як утрату, якої повернути не можна, в тій самій Польщі є поважні групи Поляків, які привитають смерть Пілсудського, котрого уряд називає найбільшим чоловіком Польщі, з почуттям рішучої полекші. Лиш одно вратує память Пілсудського від того, щоб на його гробі багато Поляків не висловили своєї радости з приводу його смерти, а саме гостра цензура польського уряду. Причина розділеного почування Поляків у тому, що Пілсудський працював не тільки як Поляк, але і як партійна людина: спершу як соціяліст, а потім як націоналіст фашистівського покрою.

Коли польський уряд величатиме Пілсудського як найбільшу людину Польщі, держачи рівночасно збройну лапу на ротах тих Поляків, котрі з ним не годяться, серед не-польських народів Польщі панує згідніше почування супроти померлого. Ні Українці, ні Білорусини, ні Литовці, ні Німці не дурять себе, що означав для них Пілсудський. Вони знають, що львину частину вини за загарбання українських, литовських, білоруських і німецьких країв поносить власне покійний Пілсудський. Вони знають теж, що львину частину вини за політику утиску й насильної польонізації поносив покійний Пілсудський. Вони знають теж добре, що до ославленої пацифікації Пілсудський теж був причетний.

Це все вони знають, хоча цього вони не зможуть сказати. Як за це особисто Пілсудського винувати не будуть, то хіба тому, що вони не дурять себе, що інший Поляк на його місці поступав би інакше. Щодо своєї політики супроти не-польських народів під польською кормигою, цей сполячений Литвин був типічним своєю нетерпимістю.

Тому від смерти Пілсудського Українці нічого не сподіваються. Не дивлячися на його смерть, їх доля не зміниться. Хто там не буде сидіти в Бельведері, політика Польщі супроти Українців буде однакова. І визволення зпід цеї політики не прийде від смерти того, чи іншого старця в Бельведері. Воно прийде, як прийшло визволення Польщі зпід Німців і Москалів, через працю самого народу, що хоче свободи й за неї все готов віддати. Це є лекція життя Пілсудського не тільки для Поляків, але й для всіх народів світа. Пілсудський невсипущою працею поставив вільну Польщу, але зробив з неї відразу тюрму народів, як та Росія, яку він розбивав. І іншим людям треба цю тюрму розбивати так, як Пілсудський розбивав Росію.

СЛІДАМИ ЦАРСЬКОЇ ПОЛІТИКИ Й ДИПЛЬОМАТІЇ

„Літвінов
За маршрутом
Москва-Женева і назад
Мотається.
Тільки й знає,
Що з Женеви повертається,
То з Москви до Женеви
Знов збирається, —
І все ж
Серед оскаженілого від жиру
Капіталістичного виру
Не безуспішно провадить
Радянську політику миру".

(Михайль Семенко, вірш з 1934 року).

Ласкавих читачів прошу не гніватися за такого вірша колишнього провідника українських футуристів, а тепер стопроцентового співця „генеральної лінії", Михайля (так!) Семенка. Цей бо „поетичний" вірш характеризує цілу заграничну політику російської комуністичної партії в даний момент. Не так давно писали в Москві, в Харкові та в Тифлісі вірші іншого змісту:

„Ми на горе всім буржуям
Світовий пожар роздуєм!"

(А. Блок).

Або:

„Всіх панів д'одної ями,
Буржуїв за буржуями
Будем, будем бить!"

(П. Тичина).

В днях своєї молодости большевизм не боявся війни, та ще світової, бо в Москві сподівалися, що світова імперіялістична війна завершиться неминучо світовою революцією. Життя показало навіть російським комуністам, що то була велика ілюзія, тай годі. Сталін відкинув оману „світової революції" на бік. Вступлення Росії до Ліги Націй та військові договори з великими капіталістичними державами в 1933 році показують виразно, що „червона Москва" в своїй закордонній політиці пішла слідом за царським „білим" Петербургом.

Перед світовою війною 1914 року царська росія була союзницею республиканської Франції; те саме бачимо тепер. На взброєння російської армії Франція дала царській владі біліони золотих франків; також тепер є відомости про французьку позичку для совєтської Росії в сумі двох біліонів франків. Царські міністри і сам цар приймали року 1913-го в себе в Петербурзі президента „безбожної", демократичної Франції, Раймонда Поанкаре; тепер „червоний цар" Сталін сподівається в гості французького міністра закордонних справ, Лявaля. Царські міністри поли за здоровля міністрів республиканської Франції, хоч у себе в Росії гноїли демократів і републиканців у тюрмах. Історія по 20 роках майже повторилася: комісар Літвінов пив у березні 1935 року за здоровля англійського короля Джорджа Пятого у „столиці світової революції" — в Москві!

Так большевицька Москва запобігає перед великими державами, бо чує комуністична диктатура, що земля під нею хитається. Зі страху перед німецьким мілітаризмом великі держави західної Европи, що 1919 року помагали навіть силою скинути большевицьку диктатуру в Росії, тепер **льояльні** до совєтського режиму, як були свого часу льояльні до царської влади. Не форма влади, а те, скільки міліонів „Іванів" може виставити московська влада на фронти — це, і лише це інтересує союзників і прихильників большевицької Росії. В дружній співпраці для „охорони мира" бачимо фашиста Мусолінія з большевиком Сталіном. Західньо-европейські держави готові, в своїому інтересі, законсервувати комуністичну диктатуру, щоб вона панувала і надалі спокійно і без перешкод. Самособою, ці держави з великою неприхильністю дивляться на протиросійські рухи поневолених народів СССР і готові вірити большевицьким владикам, що дійсно ці рухи стоять на послугах „агентів Гітлєра і Пілсудського". Нам, Українцям, це не новина. „Агентами Австрії і Німеччини" та „польською інтригою" називали український визвольний рух у Росії та в державах антанти перед світовою війною 1914 р. і в часі нашої революції, хоч ні те ні друге не має нічого спільного з правдою.

Як же складається ситуація в іншій групі держав, що „ведуть свою політику проти Росії та проти Франції? В Німеччині хоч і пишуть подекуди про „розбиття Росії", то цього не треба вважати за щире золото. Не треба забувати, що в Німеччині були і є сильні москвофільські симпатії. Гітлєр не любить большевицької Москви, але з іншою, небольшевицькою, Росією він не схоче сваритися. Ті німецькі політики, що хочуть дивитися дальше в будучність, сподіваються, що після большевицька царська чи фашістівська Росія охочо прийме союз із Німеччиною.

В своїй промові з 1934 р. "Fuehrer und Gefolgschaft" Гітлер ставить для своїх однодумців завдання „ратувати світову цивілізацію" перед большевицьким варварством.

В своїх плянах щодо СССР сучасна Німеччина рахує на те, що в самій Росії є багато людей, які будуть бажати поразки комуністичної влади у війні з зовнішнім ворогом. Відомо, що в часі світової війни 1914 року цісарська німецька влада сприяла революційній діяльности Леніна та його партії в Росії, бо хотіла, щоб упав російський фронт. Теперішня Німеччина звертає увагу на пропаганду між російською „білою" еміграцією, щоб мати російських германофілів на випадок війни з СССР.

Словом, як перед світовою війною, тепер усе сплелося в тугому узлі: революція і реакція, большевизм і фашизм, демократія і диктатура. Всі збираються „ратувати цивілізацію і культуру"... а найбільше намагається показати свою „сальоновість" большевицька дипльоматія. Літвінов іде стежкою, що її колись протоптував царський дипльомат Сазонов.

Н. В.

Мр. В. Душник (Бріссель).

ПЕКЕЛЬНА ГРА

(Лист з Европи).

Хто слідить без упину за европейською політикою за останнє десятиліття, то і ствердить її надзвичайну небезпечну фазу в останніх тижнях. Французько - німецький антагонізм, що від памятних і ганебних для Німеччини днів червня 1919 р. нуртував у проблемах теоретичного ревізіонізму і раси, — **переходить** черговими етапами до чину. Геніяльний Штреземан методою Сизифа, підносив престіж поневоленої Німеччини: Льокарненський пакт з Францією й Бельгією при солідній ґаранції Англії й Італії 1925 р., впровадження Німеччини в Союз Націй, як члена 1926 р., звільнення остаточної окупації Ренщини і Поруря, лагідні умовини відносно плачення воєнних відшкодовань за пляном Юнга, вкінці опіка в Лізі Націй численними німецькими меншинами, розкраяними поміж Польщу, Чехословаччину, Литву, Данію, Румунію. У 1932 р. канцлєр Шляйхер — на конференції розброєння — одержує паритет у сухопутнім зброєнні Німеччини — з іншими державами. Від 1933—35, р., канцлєр Гітлер, як еманація нового германського націоналізму, — доконує решту: відзискує Сарщину в січні 1935р., одним махом пера 16. III. 1935 впроваджує загальну військову службу й тим зносить однобічно V. частину Версайського договору. Лишаються ще такі проблеми, як кольонії, фльота та втрачені території. Розуміється, дві останні проблеми є на порядку дня німецької внутрішньої й закордонної політики В будучій морській конференції, за нинішнім станом, Німеччина візьме участь. Що більше, Англія, якій, як кажуть, Гітлер через міністра Саймона признав цілковиту гегемонію на морі, — схиляється за те, щоб Німеччині було признано цілковитий паритет на морі у відношенні до Франції й Італії. Питання німецьких територій, втрачених в 1919—22 роках, вяжеться тісно з т. зв. східньою німецькою політикою, яка творить нині вже справжню легенду та має за собою цілу масу літератури.

Тут власне лежить саме ядро цеї небезпечної гри, яку прийнялися вести проти Німеччини її вороги. Большевицька Москва, відчуваючи наперед в собі жертву майбутнього конфлікту Москва—Німеччина, посилила всі можливі сили, щоб французько-німецьке напруження розпалити до червоности — та чиїмись руками й на чиїсь кров і — спекти московську печеню. Франція й СССР — це дві держави-антиподи; капіталістичний режим і найбільша в світі буржуазія по одній боці — й соціялістично - комуністичне правління й обезголочене пролетарі по другій.

Франція — найбагатша країна світа, з великими запасами золота, багатими кольоніями та великою промисловістю — і СССР — зліпок ріжних національностей, фараонська держава справжніх голодних і гнаних, — країна нечуваного терору, нужди й брехні...

Щож вяже їх спільного, Францію й СССР?

Спільна небезпека Німеччини! За цю лише дуже провізоричну загрозу німецького „нищення" цілого світа — Совєти пхають Францію до неминучої війни! Бо кождий Союз з Москвою провадить до руїни й до війни! Сама рація існування Совєтів — не перманентна революція, — скорше міжнародня війна, а пізніше соціяльні перевороти в кождій з держав і і насадження комуністичного устрою, розуміється, під егідою спорохнавілої Москви, от цього „Третього Риму", що її на глум колись так охрестили московські вчені. Бо хоч московська революційна бравура куди менша ніж цьому кілька літ, то однак їх головна мета лишається й на дальше „ленінською", найкращою познакою хай буде оцей невинний висказ одного з вождів Кремля, Кагановича: „**Конфлікт Франції з Німеччиною — зміцнює наше становище в Европі, треба поглибити розходження поміж ріжними европейськими державами!**" („Ізвєстія", 22. I. 1934). Здається, що не треба кращого визнання про властиву ролю Московщини в Европі!

Німеччина й СССР — не мають спільних границь враз війни між ними — СССР мусить йти через Польщу; — ця гипотеза в значній мірі штовхає цю останню в орбіту німецької політики. Льокарно — дає ґарантію Англії й Італії на випадок атаки на Францію Німеччиною, — розуміється, що така не існує. З хвилею, коли Франція перша заатакує Німеччину, отже Франція стається автоматично ізольованою. Що за це має? Крім комуністичного розкладу у себе — нічого! Ніхто не знає справжньої армії — ані її генерального штабу, ніхто не знає, в яких умовинах відбуватиметься мобілізація, й чи селяни підуть до неї з ентузіязмом. Як на приклад на фільмах пропаганди, де робітники „зі співом" будують шатро в Москві! Бо крім зухвалої та традиційної чванливости й задиркуватости засмарованих Стєньок і Ваньок,—ми бачимо там, — московську правду: Безсилля „ен грос" характеризує ціле совєтське життя! До продовження війни треба добрих шляхів і комунікацій, а Совєти цього не мають (за совєтським проф. Гріневецьким), — й виходить, що нинішній стан їх залізниць є **нижчий,** ніж в 1914 році, — бо нових ліній Совєти не спромоглися розвести, а зі старих позабирала Польща, Литва, Лотва й Фінляндія.

Франція не бажає війни, — французька суспільність жиє в достатках і багатстві. Нинішня їх активність — це виключна оборона перед евентуальною реакцією Німеччини за 1919 рік.

Сталін провадить дволичну й себе виключаючу політику. Як цар, він грає ролю „майбутнього спасителя" Европи; як вождь большевизму, він noсилює знищення сучасних некомуністичних режимів. Така, наприклад, Франція, вона наскрізь підмінована III. Інтернаціоналом. В часі, коли у Парижі ведуться вступні переговори між Потемкіном, совєтським амбасадором, і міністром Лявалем, в цілому краю шаліє комуністична агітація і антимілітаристична пропаганда (у звязку з проголошенням дво-річної військової служби у Франції), якою явно кермують вожди III. Інтернаціоналу, Блюм і Торес (знаний з процесу Шварцбарта) і приятелі Потемкіна чи навіть Літвінова.

Французько-совєтський пакт взаїмної допомоги, заключений 9. квітня ц. р., являється безсумнівно прелюдією союзу Франції з СССР. Всім відомо, як вийшла Франція на російськім союзі в часі світової війни. Москва зрадила її, заключаючи сепаратний мир в Бересті-Литовськім й досі не хоче віддати грубих міліярдів Франції в золоті.

Обезсилена морально Франція, пересякнута жидівсько-большевицькими елементами, навіть у високих правлячих кругах, — вона віддається на поталу Азії! Большевики політики не лихі; раз наткнувшися на слабе місце Франції, вони з послідовністю доводять діло до кінця. Перервані переговори почалися знову, — й совєтська пропозиція, що полягає в т. зв. „автоматизмі" союзу, — являється й дальшою головною проблемою переговорів. Москва за всяку ціну хоче вимогти на Франції, що вразі нарушення котрогонебудь зі союзників іншою державою контрактуючі сторони витягають безпосередньо консеквенції без однозгідности Ради Союзу Націй. Міністер Ляваль рішається надзвичайно розумно, але його тиснуть Флянден і відомий русофіл Еріо. Публична опінія Франції перенята жахом. Ціла права преса переповнена критикою Москви та її небезпеки. Україна стає на перше місце між аргументами, як наприклад: „**Чи маємо лише тому піддержувати Совєтів, що на Україні існує сепаратистичний рух?**" („Же сюї парту", 20. IV. 1935).

З міжнародньої точки погляду — Союз Франції з СССР — це ізоляція цеї першої. Сер Саймон чи Мек Донаалд — не перешкаджають в нічім Франції з СССР, але за це не беруть також жадного зобовязання ні відповідальности. Агенти Франції, мала антанта, не входять в рахубу. Райхсвера, якої геніяльний творець фон Сект повернувся з Китаю, — це сам старшини, до сто тисяч старшин — додати 6—7 міліонів війська, й Німеччині не страшні СССР й Франція навіть зі всіми кольоніями!

Франція не мусить аж через війну — ладити свої справи з Німеччиною. Ця остання — сили свої звертає на Схід. Якщо Франція хоче ратувати зганґренoвану Росію — горе їй! „Казус Беллі" з Москвою Гітлер, раньше чи пізніше — таки знайде.

В. Будзиновський.

ВМИРАЮЧИЙ ДРОТАР

(Оповідання).

(3)

Всі терпіння треба жертвувати для небес. На землі треба терпіти, щоби заробити собі небо. Щож ти скажеш колись на тім світі в чистилищі, коли тебе вже ті невеликі прикрости тут на землі доводять до такої сказеннии?

— Іди з твоєю проповідю до сто чортів! — розкричався Іван. — Мені твоя проповідь не потрібна. Мені потрібний лиш мій спокій, більш нічого! Як мені треба буде, то пішлю по пароха!

— Отсе слово було розумне! — сказала Анна вже троха задобрена. — Я тобі його ще нині пришлю, Іване. Щоби не було запізно.

Анна знов розсілася вигідно на стільчику при ліжку. Хвилю мовчала і знов промовила:

— Гадаю, що тобі таки мило, коли я в таку собачу негоду важилася вийти з хати і прийшла до тебе!

— Було лишитися дома! — гаркнув Іван. — Я тебе не кликав. Дай мені святий спокій! Не муч мене, щезни звідси!

— Не бентежся так, Іване. Чейже годі було лишити тебе тут самого без опіки, без помочі. Що люди сказали би!

Довшу хвилю панувала мовчанка в душній кімнаті. Решетик прижмурив очи і лежав спокійно, наче би хотів спати. Анна витягла з кишені молитовник, відкрила і водячи очима по сторінці, рухала устами. Так молилася, чи будьто би молилася може чверть години, або й довше. Склала книжочку й обізвалася:

— Іване!

Відповіди не було. Вона заговорила голосніше:

— Іване! Ти повинен бодай трошка приготовитися на смерть.

— Не хочу! — крикнув Іван лютий, що не дає йому спокою. — Я ще замолодий, щоби вже вмирати!

— Молодий ти вже не є, Іване! — заперечила Анна дуже лагідно. — Ти повинен бути вдячний Господеви за те, що тобі дав таке довге життя. Тому ти повинен бодай трошка зробити щось доброго, поки час!

Анна сховала молитовник до кишені.

— На се маю ще досить багато часу! — відповів Іван і одно своє костисте рамя всунув під голову.

— Сего ти не можеш знати, — відповіла Анна солодко, лагідно, і склала побожно руки. — Ти не можеш знати, скільки ще часу тобі Господь Бог лишив. Ти повинен трошка подумати про спасення твоєї душі і зробити якесь завіщання. Знаєш, завіщання на щось добре, на бож.

— На завіщання ще пора! — сказав Іван, давлячи в собі лють. — Тепер я хотів би спати!

Знов обернувся плечима до Анни.

— Між нами все була добра згода, правда Іване? — зачала Анна наново.

— Мож було витримати, — воркотів Іван.

— Я все згадувала тебе в моїх молитвах. Щось більше зробити для тебе я не мала нагоди.

Анна витягла хустину і голосно та докладно висякувалася, показуючи тим своє зворушення. Іван мовчав, наче би його в хаті не було. По добрій хвили Анна зачала наново.

— Диви, Іване. Чоловік повинен пильнувати, щоб у всім був лад. І у тебе повинен бути лад. Однакож, чи вмираєш, чи збираєшся жити ще довгі літа. Не зробивши ладу, чоловік не повинен вмирати, і жити не повинен без ладу. Отже було би найліпше, як би я зараз пішла по отця пароха і двох свідків, щоби ти зараз вже зробив лад в твоїх дочасних справах.

Анна замовкла і чигаючо-допитливо глядїла на Івана. Іван не рухався, не відповідав. Вона тягла далі:

— Найліпше було би, очевидно, як би ти твою працю записав на церкву. Про мене саму я й згадувати не хочу. Та гадаю, наш Господь Бог не погнівався би на тебе, як би ти й про твою, таку близьку тіточну сестріницю подумав. І мені дуже придавсь би можний крайцар.

— Я гадав, що ти про себе не хочеш балакати! — замітив Іван зїдливо і раптом знов обернувся до Анни. Притім гірко йойкав, кажучи, що знов дошкуляє йому „загачена" кров і не хоче пуститися в рух.

— То лише так говорять про ту кров, — зітхнула Анна.

— Щож ти хотіла би мати? — спитав Іван просто з моста і гостро глянув Анні в очи.

(Кінець буде).

КОРОЛІВСЬКА ЗАБАВКА.

Болгарський король Борис дістав від ново-заснованої фабрики в Бургас новий модель льокомотиви. Це не зменшений зразок, а правдива льокомотива. Король Борис завзятущий паровозний машиніст і кожну нову льокомотиву сам пробує. Чи дочіпляє він до неї вагони і возить нею своїх знайомих — газети не пишуть. Не знаємо теж, де він переховує такі великі дарунки.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Свято Тараса Шевченка.

Заходом „Центрального Комітету Українських Національних Організацій" влаштувала наша громада святочний концерт, присвячений памяти найбільшого поета — ґенія та пророка України Тараса Шевченка.

Свято відбулося в неділю, дня 24-го березня б. р., в Українськім Народнім Домі. Гр. Константин Пілат, заступник предсідника Центрального Комітету, заповів, що ось приступимо до відкриття свята відспіванням Шевченкового „Заповіту" та пропосив, щоб присутні встали з місць і в такому порядку мовчки його вислухали. Піднеслася куртина. На сцені стоїть хор „Бояна" в повній силі своїх співаків під управою п. М. Ядловського. Полилася ніжно тужна мельодія „Як умру, то поховайте мене на могилі".

Вступне слово виголосив о. Олекса Пристай. „Невимовно тішуся говорив бесідник, „що мені припала честь сьогодня на такому торжественному народньому святі виголосити вступну промову. Святкуємо свято памяти великого й незабутнього ґенія українського наду Тараса Шевченка, на це, щоб ми знали, й наші тут роджені діти, хто був Шевченко, що творив і як боровся проти насильства та неправди, якою опутала була Москва Україну й український нарід. Були й минулися славні полководці, що хотіли завоювати цілу Европу, і їхня слава пішла з ними до гробу. Нема і згадки про них і їхню славу, а память по Шевченкови ніколи не загине, де ми не жили би. По всій кулі земській святкують Українці свято Шевченка. Особа Тараса Шевченка лучить нас в одну велику українську громаду. Ще треба нам, щоби наша нація видала другого ґенія й героя, який злучив би нас у великій, від нікого незалежній Українській Державі. Хотяй у мене вік поважний, то таки вірю, що ще доживу, що Україна буде вільною соборною незалежною державою".

Знову виступив хор „Боян" та відспівав дві пісні, якими захопив серця публики. Ученик української рідної школи, Тимко Галущак, віддеклямував з надзвичайним чуттям „Шевченкові Роковини", за що нагороджено його грімкими оплесками.

Святочний реферат виголосив фінансовий секретар-касієр У. Н. Союза, гр. Роман Слободян. „Булоб злишним розказувати", говорив бесідник, „де родився Шевченко, та в яких обставинах буденного життя виростав. Все те вже знає навіть тут роджена молодь. Треба ближче запізнатися з велитенською творчою працею, яку поклав Тарас Шевченко в національну революційну скарбницю. В суботу, 25 лютого 1861-го року (старого стилю), в день уродин Тараса Шевченка, надійшла депеша з Полтави, що там Українці громадяни витали поета з уродинами і просили, щоби не переставав творити своїх віщих дум. Шевченко вже догоряв, проживши всього 47 літ мученицького життя, а з них 24 роки кріпаком, 9 літ вільним, 10 літ на засланню в салдатах, куди запроторили його московські посіпаки, а три останні перед смертю під поліційним доглядом. Дня 26 лютого 1861-го року, по цілій безсонній ночі казав себе убрати і спровадити вниз до робітні. Переступивши поріг, захитався, упав і не піднісся більше. Яке життя, таку мав і смерть. Конав у великих муках. Затискав зуби, а не стогнав. Помер не у славі, бо цю дали йому аж по смерти. Помер бідний, бо цілого маєтку, по нім осталося 115 рублів і 15 копійок. Великим був він своїм життям, наскрізь українською вдачею, дав нам примір доброго ідейного українського патріота, невгнутого борця за волю, вітхненого апостола правди, мира і братання. Нарід, покраяний кордонами, баламучений ворожими кличами, розбитий всілякими програмами, гуртував, збирав докупи і єднав у великий український нарід. Пригляньмося ближче до життя Шевченка, загляньмо до села Кирилівки і Моринець, які так гарно описав у своїх поемах; подивімся на обставини, серед яких приходилось йому жити, виростати та творити. Судьба-доля проти нього. Доле, де ти? Доле, де ти? Нема ніякої! Коли доброї, жаль Боже, то дай злої, злої! Нема в нього долі, — нема маєтків, бо родичі бідні панщизняні селяни. Нема волі, бо як дитина кріпака є власністю пана. Коли Шевченкові купили волю за 2,500 рублів — пізнав ширший світ, знайшовся з людьми інтелігентними, вченими — та і це окруження ніяк не змінило Шевченка. Просить дідич на обід, а коли приїхали до палати, льокай на час не відчинив дверей, пан бє льокая в лице. Шевченко вже не переступив порога палати. Відкинув це запрошення на обід там, де не шанують кріпакаслуги. Отсі факти доказують великий характер великого поета і пророка. Це все хай нам і під теперішню пору послужить як примір до наслідування. Навіть серед найбільше неприхильних обставин треба стояти твердо на сторожі прав, будувати характери, бо тільки сильними характерами ми зможемо збудувати свою власну самостійну державу. Не плачем, не просьбами, не заявами льояльности польській чи московській грязі, а щирою любовою всього, що своє рідне, чесною працею, завзято-непохитною боротьбою і жертвами здобудемо те, чого прагнемо: волі треба своїй власній, від нікого незалежній українській державі. Шевченко й нині сказав би словами, які сказав в поемі „Чигирин": „Заснула Україна, буряном укрилась, цвіллю зацвила, в калюжі, в болоті серце прогноїла і в дупло холодне гадюк напустила, а дітям надію в степу оддала". Він тепер побачив би те саме, що було перед скасуванням кріпацтва, що братів і сестер його на Україні в ярма запрягають тяжкії, орють лихо, лихом засівають. Він і сьогодня ще більше прокляв би той нібибітничий лад, який заголодував міліони українського народу. Він і сьогодня крикнув би могутнім голосом: Схаменіться, недолюдки, діти юродиві, подивіться на рай тихий, на свою Вкраїну, і полюбіть щирим серцем велику руїну! Тарас Шевченко і сьогодні духом своїм кличе всіх дітей України по всім світі: Єднайтеся, брататеся для України, для її волі і долі! Вражою злою кровю волю окропіте. Вірте, що прийде час, „коли ми діждемося Вашингтона, з новим і праведним законом". Так, батьку Тарасе, ми віримо в воскресення і віримо, що переяславська угода, отся домовина, розвалиться, а зпід неї встане Україна, світ правди засвітить і помоляться на волі невольничі діти. Ми віримо, що зближається час, коли:

„Розкуються заковані люди,
Настане суд, заговорять і Дніпро і гори,
І потече сторіками кров у синє море.
Встане правда, встане воля —
І забудеться срамотня давняя година
І оживе добра слава, слава України".

Другу частину концертової програми розпочала смичкова орхестра п. Ореста Турковського. Вона відограла вязанку українських народних мельодій: Віють вітри, Не ходи, Грицю, тай на вечерниці, У сусіда хата біла, Сонце низенько, А я люблю Петруся, Українська думка і козак. Виконавців оплескувано завзято.

Третю частину програми, скрипкове сольо панни Анни Пірожак, віддано талановито і з великим чуттям. The old Refrain, by G. Kreisler; Rhapsody, by M. Hauser; Orientale, by Cui-Caesar; Der Sohn, Der Haide, by Keler-Bela. Публика і цим разом оплескувала її майже безперервно за кожним виступом.

Надзвичайно гарно пописалися своїми виступами молодняки, хлопці, сини п. Тулевича, з Розел Парк, Н. Дж. Михайло Тулевич виконав скрипкове сольо: Одна гора високая, По дорозі жук, і Гречаники, композиція М. Гайворонського. Василь Тулевич, на гуслах, West Side and East Side.

Виконавцям другої і третьої части концертової програми приграване на піяні панна Маруся Цап. Хор „Боян" під управою п. М. Ядловського відспівав дві композиції М. Гайворонського.

Гимном „Ще не вмерла Україна" закінчено цей торжественний день великого Українця.

Чистий дохід зі свята рішено вислати через „Обєднання" до краю на отсі народні цілі: $5 на визвольну боротьбу О.У.Н., $5 інвалідам Армії У.Н.Р., $5, Рідній Школі, $5 передано збірковому комітетови на будову читальні просвіти в Полонній на Лемківщині.

Іван Клюк.

КВЕСТІОНАР

ЗВЕРНЕНИЯ ДО ЧЛЕНСТВА У. Н. СОЮЗА, ЯК ТЕЖ ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В АМЕРИЦІ В СПРАВІ ЗБІРКИ СТАТИСТИЧНИХ ДАТ ДО ІСТОРІЇ НАШИХ ГРОМАД.

Назва місцевости. ______________________

Приблизне число Українців, що живуть у тій місцевости. ______________________

Коли осіли в тій місцевости перші українські іміґранти і звідки вони прибули. ______________________

При яких роботах заняті наші робітники. ______________________

Скільки має місцевість українських товариств. ______________________

Чи є українська церква (або церкви). ______________________

Чи є Український Народний Дім. ______________________

Чи є українська школа ______________________

Скільки є українських бизнесів і які. ______________________

Чи є українські професіоналісти (лікарі, адвокати, вчителі, аптикарі і т. д.). ______________________

Чи є українська бібліотека (або бібліотеки). ______________________

Чи є організації тут родженої української молоді; а як є, то скільки їх? ______________________

Замітніші події з життя громади. ______________________

Просимо дати відповіди на ті питання, а зібраний у той спосіб матеріял вислати по змозі якнайскорше на адресу „Свободи". Імена тих, що зберуть ці матеріяли, будуть поміщені в Пропамятній Книзі У. Н. Союза.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У.Н.СОЮЗА.

АЛЕНТАВН, ПА.

Повідомляємо членів відділів **147 і 151** У. Н. Союза, що **спільні збори** тих двох відділів відбудуться **дня 19 травня** 1935 року, в годині 1-шій пополудні у парохіяльній галі під ч. 803 Фронт вулиця, Алентавн, Па. Просимо всіх членів прибути на збори, бо буде важна справа. Передовсім просимо нашу молодь, щоб вона теж прибула.

На цих зборах будемо мати нагоду вислухати пояснення у справі У. Н. Союза, які подасть нам головний фінансовий секретар-касієр, **п. Р. Слободян.** Просимо всіх членів обидвох відділів, котрі ще не виміняли своїх грамот зі старого до нового роду обезпечення, щоб прийшли на ті збори й довідалися від головного урядника про всі не зрозумілі їм справи при виміні грамот.

112,4 **Павло Лагоцький,** секр.

АКАД. С. СМАЛЬ-СТОЦЬКИЙ, ГОЛОВА ТОВАРИСТВА „МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ"

Останні річні загальні збори товариства „Музей Визвольної Боротьби України" з великим жалем мусіли вволити бажання досьогочасного голови товариства, акад. І. Горбачевського, який через стан свого здоровля просив звільнити його в цьому році від тяжких і відповідальних обовязків голови Музею. Акад. Горбачевський, що ціле своє життя напружено працював для добра українського народу й для успіху української визвольної справи, незмінно від початку заснування Музею ВБУ був на становищі голови товариства. Під його досвідченим і умілим проводом музейна організація з дуже скромних початків розрослася до значіння всеукраїнського. Велика пошана до акад. Горбачевського особливо яскраво виявилася в минулому році з нагоди його 80-літнього ювилею. Довіря до Музею ВБУ, на чолі якого він незмінно стояв протягом 10 років, виявилося й виявляється при допомозі, яку дають звідусіль Українці всіх станів і партій на побудування Українського Дому для Музею ВБУ. Признаючи великі заслуги свого першого голови і його велику неоцінимy працю для Музею ВБУ, загальні збори одноголосно з правдивим піднесенням вибрали акад. Горбачевського в почесні члени музейного товариства. Акад. Горбачевський є першим почесним членом Музею ВБУ.

Головою товариства річні загальні збори вибрали другого члена Всеукраїнської Академії Наук, що постійно перебуває в Празі, проф. д-ра С. Смаль-Стоцького. Вибір акад. Смаль-Стоцького був однодушним; інших кандидатів не було та й не могло бути. Акад. С. Смаль-Стоцький, Галичанин родом, має славу заслуженого вченого і громадсько-політичного діяча. В осени ц. р. сповняється повне 50-ліття його професорської діяльности — ювилей для університетського діяча дуже рідкий. Акад. Смаль-Стоцький народився 8. І. 1859 року в Немолові, вчився у Львові, університет скінчив у Відні, де був учнем славетного славіста Міклошіча. Набувши докторат фільософії, С. Смаль-Стоцький р. 1884 габілітувався в томуж таки віденському університеті. А через рік дістав катедру „руської" (української) мови в черновецькому університеті на Буковині. На цій посаді він працював аж до 1918 р., коли внаслідок румунської окупації мусів емігрувати. Будучи професором у Чернівцях, акад. Стоцький не обмежувався лише науковою діяльністю, а ввесь час провадив також широку громадську та культурну роботу. Та особливо вславився він як глибокий знавець української мови. Цим і пояснюється, що при організації Української Академії Наук у Київі р. 1918 він став одним з її перших членів. Опинившись на чужині, акад. Стоцький не припинив своєї наукової праці. Він інтензивно працює й далі як професор Українського Університету в Празі, активний член історично-фільольоґічного товариства й т. д. Ще у всіх у памяти його заслуги при орґанізації такого великого й успішного підприємства, яким був 2. Український Науковий Зїзд у Празі р. 1932, підготовлений і відбутий під проводом акад. Стоцького. Аж до останнього часу акад. Стоцький публікує свої розвідки, виступає з докладами на міжнародніх наукових зїздах, зноситься з чужими науковими установами й окремими вченими, маючи скрізь авторитене імя, широку славу строгого, глибокого вченого.

В своїх наукових працях акад. Смаль-Стоцький протягом минулого півстоліття торкався ріжних тем з галузі української фільольоґії. Досліджував він „Енеїду" Котляревського, твори Франка й інших письменників; він же перший звернув увагу українського громадянства на талант Василя Стефаника і перший видав його збірку „Синя книжечка". Дуже багато вклав акад. Стоцький праці в дослідження нашого найбільшого ґенія, Т. Шевченка. Завдяки його студіям ми тепер можемо правдиво розуміти Шевченка; для нас стала приступною й близькою скарбниця Кобзаря.

Велике значіння має праця Смаль-Стоцького про „Буковинську Русь". Це є фактично історія Буковини за рр. 1848—1897. В ній автор особливо підкреслює, що Буковина була завсіди українською землею, що Волохи прийшли сюди пізніше, що українська людність мусить мати тут усі права. Ця книжка довгі десятиліття була підручною для кожного українського інтеліґента на Буковині. Та ще більше — вже епохальне для цілої України — с значіння граматики української мови, що її проф. Смаль-Стоцький склав спільно зі своїм приятелем, німецьким професором Т. Ґартнером. Це був вислід довголітньої, впертої праці українського вченого, яка принесла новий погляд на українську мову, а тимсамим і на цілу українську справу. Щоб надати українській справі не тільки вузького українського чи славянського розголосу, а зацікавити нею світову науку, акад. Стоцький опублікував свою граматику німецькою мовою. Вчені дуже високо оцінили цю працю, яка справді давала дуже поважну вкладку в скарбницю славянознавства; проти поглядів проф. Стоцького виступили лише вчені російського табору. Останні не погоджувалися зо Стоцьким у питанні про походження української мови: акад. Стоцький вважає українську мову цілком окремішньою, рівнорядною славянською мовою, а російська наука аж донедавна твердила, що українська мова вийшла не з праславянської, як інші славянські мови, а з т. зв. праруської, до якої належала ще білоруська й московська. Акад. Стоцький науковими арґументами доказував, що ніякої „праруської" мови ніколи не було і... мав правду. Тепер уже нема ні одногопо важного вченого, який би обстоював існування „праруської" мови. Теорія „праруської" мови служила виключно політичним цілям Москалів і тепер уже признана цілком ненауковою.

Вкупі з науковою працею Стоцького від початку йшла і його громадсько-політична діяльність. Громадська діяльність Смаль-Стоцького на Буковині — це властиво сама історія Буковини за останніх 40 літ. До приїзду його в Чернівці на Буковині не помічалося ніяких проявів українського життя. Скрізь панували німецька, румунська й польська мова. Українське населення вже так було звикло до цього явища, що не припускало й думки про можливість української школи. І тільки проф. Стоцький за допомогою своїх деяких співробітників змінив це явище. Його діяльність на Буковині була надзвичайно ріжноманітною. Він був професором, послом до парляменту, віцемаршалком до місцевого сойму, керманичем освіти, видавцем ґазети, фінансовим діячем, орґанізатором та активним членом ріжних українських товариств, впорядчиком вистав та концертів, підчас яких йому нерідко доводилось виступати артистом і співаком. Особливож багато зробив він у шкільній справі. До нього на Буковині не було ні одної української школи. Завдяки йому повстало багато початкових народніх та середніх шкіл (кіцманська та черновецька ґімназія, вчительська семинарія) з українською викладовою мовою. Перед війною було вже народніх українських шкіл до 150, а вчителів у них до 350; більшість цих шкіл були 4 клясові і навіть 6 клясові. За Смаль-Стоцького на Буковині стали засновувати також приватні середні школи, як реальні ґімназії у Вашківцях та Чернівцях. Попри загальноосвітні школи акад. Стоцький дбав і про заснування фахових шкіл, яким він надавав дуже великого значіння. Поруч з тим він засновував читальні, видавав народні книжки і т. д. Тодіж виходила ґазета „Буковина" (фонетикою, хоч у тім часі українські ґазети у Львові друкувалися ще старим правописом). Акад. Стоцький звернув увагу також на визволення української церкви на Буковині від румунських впливів. Збільшив український елемент на богословському факультеті й серед духовенства взагалі. Тодіж таки повстали такі товариства як „Руська Бесіда", „Боян", „Народній Дім", що вдержував у Чернівцях бурси і т. д. Скрізь і у всьому акад. С. Смаль-Стоцький брав безпосередню активну участь, всі його знали, без нього не обходилося ні одно народне віче. Румунська окупація порозганяла українських учителів і знищила українські школи та все те, що зробив був Смаль-Стоцький. Але його праця вже дала свої наслідки. Національного пробудження буковинських Українців не знищить уже ніяка окупація.

Свою громадсько-політичну працю акад. Смаль-Стоцький продовжував і на чужині. Зпочатку він був послом З.У.Н.Р. в Чехословаччині, пізніше орґанізатором і головою ріжних українських установ і заведень. Тепер він став на чолі одної з найважніших українських установ сучасноти—Музею ВБУ. Від першогож дня він занявся справою звійснення Українського Дому, так потрібного для дальшого розвитку Музею. Він випустив свій гарячий заклик до громадянства і твердо вірить, що українська людність на всіх українських землях і на еміґрації відгукнеться на його зазив. Небавом сповняється перше десятиліття існування Музею ВБУ. З цієї нагоди мусять усі без винятку Українці скласти свій ювилейний дар для Музею ВБУ. Хто скільки може, але всі. Музей ВБУ мусить іще в цьому році дістати своє власне приміщення, яким буде для нього Український Дім у Празі. Ювилейний дар для Музею посилати на адресу п. Директора Музею, проф. Д. Антоновича:

Prof. D. ANTONOVYC, PRAHA-Nusle, 245, Czechoslovakia.

ЗАКЛИК

Українського Червоного Хреста О.Д.В.У. в Злучених Державах до Українського Громадянства.

Лихоліття, що його перебуває наш нарід під чужим обухом, усім нам відоме. Кожний з нас там на рідних землях має своїх близьких і про всі їхні гаразди пересилають вони нам час від часу вістки. А деколи прочитаємо дещо в часописах, якто наші рідні горюють не тільки через недостатки, але й через усякі насильства ворогів.

Зпоміж усіх нещасть, що останніми роками навістили наш нарід, чи не найбільше є те, що йому на імя **ГОЛОД!** Ми памятаємо з власного твердого життя неодні важкі хвилі. Неодин і неодна з нас зазнали в своймому житті, що значить голодувати. Були часи, що не зародило, були часи важкого переднівку, але всеж-таки голод не мав таких масових розмірів, як це тепер він виступає на наших землях. Для кожного, що й не дуже розбирається в „політиці", стає ясним, що голод у сьогоднішніх умовинах на рідних землях має свій ґрунт не в тому, що не зародило, не в якихось живлових нещастях, а в отому стані поневолення, що в ньому опинився наш нарід на всіх займанщинах. Вороги, бачучи зріст національної свідомости, ненохитну волю народу йти до своєї великої цілі, до свобідного життя, і випробувавши без успіху всі свої катівські способи, хочуть тепер голодом наш нарід покорити. Думають вони, що коли шлунок незаспокоєний, то тоді забувається на всяку „Україну", що тоді ціною хліба, відпадків від панського, ситого стола, можна буде вкоськати, присмирити „бунтівниче гайдамацьке племя".

Та даремні їх сподівання! Українського народу вони цим не зломлять! Великої правди, що горить ясним полумям у його души, не погасять!

Ми, жінки, зорганізовані в Червоному Хресті О.Д.В.У., оцінюючи теперішнє положення, в якому опинився наш нарід, і переконані в цьому, що духа живої нації не зможуть зломити найбільші підло-хитрі засоби ворожі, свідомі своєї тісної злуки з нашим народом і навіяні щирим бажанням прийти нашим рідним з допомогою, тим, що коротають своє життя на молоком і медом текучій Великій Україні, тим, що терплять під ляцьким, румунським і чеським пануванням нестерпні муки національного переслідування, що голодом примирають, хочемо тепер прийти з помічю. Принявши в постанови нашого статуту як головне завдання жінки під теперішню пору скріплювати народнє завзяття, піднімати на дусі зневірених і послаблених на шляху, помагати плеканні залізних, характерних борців за найвище добро народу, водночас узяли ми на себе обовязок негайної допомоги нашим братам і сестрам, батькам і матерям й особливо тим, що наслідком ворожих переслідувань опинилися самі або їхні родини в дуже важкому положенні як політичні утікачі, політичні вязні й тим нашим людям, що над ними зависло марево голодової смерти.

Коли йде про нашу допомогу цим останнім, то ми свідомі цього, що нам прокормити міліони голодуючих наших братів і сестер під большевиками, Поляками, Чехами й Румунами — годі! Але всеж таки ми повинні всі ці справи видвигати, ставити перед очі, як наглядні докази того, що як довго вороги будуть панувати над нашим народом і його природні багатства для себе забирати, так довго буде українському народови важко — а то й неможливо — жити.

Сьогодня, коли чужинці, що довгими роками приглядалися спокійно, як московські сатрапи виморюють наші села, заговорили, коли навіть на сторінках американської преси подибуємо жахливі описи подій на Великій Україні, коли чужинці таки нераз звертали увагу на страхіття голоду на закарпатській Україні й на Буковині, коли сьогодня справджуються чутки, що під Польщею деякі области нашої землі, як Гуцульщина. Лемківщина і яворівський кут навіщені косарем-голодом, не сміємо ми, жінки, особливо члениці Червоного Хреста О. Д. В. У., сидіти бездільно. Мусимо йти між наше громадянство, представляти йому положення на рідних землях, закликати наших жінок ставати до праці над скріпленням наших сил і рівночасно закликати до жертв, хочби найменших, що ними зможемо неодну сльозу втерти, неодно нещастя відвернути.

Памятаймо, що нам не вільно приглядатися спокійно, як наш нарід змагається за своє життя! Памятаймо, що нашим збірним зусиллям, зусиллям усього українського громадянства на еміґрації, ми зможемо, коли схочемо, підтримати бойові сили нації, водночас злагіднювати біль і гоїти рани, що їх завдають вороги.

Ми певні, що не буде ні одної української родини, ні одної свідомої людини, щоб не дала трошки своєї праці, жертви на цю ціль.

Віримо, що наше громадянство підтримає наші зусилля, прийде з допомогою страждаючим нашим братам і сестрам, що на наш заклик відгукнеться і не пожаліє своєї щирої лепти: на **політичних вязнів**, на **політичних утікачів**, на **голодуючих** узагалі й на **голодуючих** у Яворівщині зокрема.

Члениці Червоного Хреста О. Д. В. У., ставайте до праці!

Ідіть хата в хату! Не пожалійте свойого труду, а громадянство оцінить Вашу працю й не відмовить Вам у цій праці підтримки!

Управа Червоного Хреста О.Д.В.У.
в Ню Йорку.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

THE UKRAINIAN SIDE.

Editor of the Altoona Mirror.—Your article on "Poland" in Monday's Mirror aroused indignation in the hearts of Altoona Ukrainians. Reference to the low standard of living in eastern Poland, peopled largely by Ukrainians, formed the issue. That is the Polish story. Now listen to the Ukrainian side.

For centuries the Ukrainian people, buffeted by war from one militant nation to another, have struggled to maintain nationalism. The fact that Ukrainians are agriculturists and none-aggressive made victory easy for a militaristic nation. Ukraine, the granary of Europe, is a prize worth struggling for. In spite of persecutions these people have succeeded in preserving their customs, music and literature. Their folk songs have a distinctive quality possessed by no other nation in the world.

Their standard of living is among the highest found in agricultural nations. Deterioration is due to the ruling Poles themselves. These Ukrainians are bitterly persecuted for clinging to their ideals. Their schools, libraries and meeting places are destroyed time after time only to rise again undaunted. Their universities have been closed or taken over by the Polish goverment which prohibits the use of the Ukrainian language. Few Ukrainians are permitted to enter Polish universities. Newspapers are strongly censored and men are jailed for daring to proclaim themselves Ukrainians. They are not permitted a voice in government despite treaty provision for representation in the Diet.

But—the day will come when a free Ukraine shall take her place among the nations of the world!

N. Stetkewicz.
(Altoona Mirror,
May 3, 1935).

Тонкі стіни.

— Когож це твоя жінка вчора вечором так сварила?

— Нашого песика — не хотів знову служити.

— Бідненьке сотворіння! погрожувала ще до того, що відбере йому ключ від брами!

ДВА АДАМИ.

Ця пригода приключилася була тому 20 літ у Східній Прусії, де Німці страшно розбили були Москалів.

Біля Гогенштайну є невеличке озеро з чудовим островом Герта. Тоді то одного гарячого дня переходив тамтуди полк піхоти. Розложилися над озером для відпочинку.

Сонце пекло страшенно, а вояки зробили вже далеку дорогу. Тому майже всі порозягалися, щоб викупатися, хоч командант перестерігав.

Нараз із ліса почулася крісова пальба.

Приказ: вилазити з води, зодягатися та ставати в ряди. Приказ, самособою, вояки виконали негайно. Одначе два вояки ніяк не могли знайти своїх одностроїв. Рівночасно від села надійшли оба команданти.

Обом воякам не оставалось нічого, як голим ставати в ряди лише з самим крісом.

Майор наче непритомний видивився на обох вояків. Потім закричав:

— Чи ви побожеволіли?!

Бачив це все здалека місцевий дідич. Він підійшов до сердитого команданта та сказав спокійно:

— Пане майоре, коли ваші вояки навіть голісенькі з самим крісом наступають на ворога, то ми не потребуємо боятися!

Майор хоч-не-хоч розсміявся, а за ним і ввесь полк.

Вкінці оба однострої віднайшлися, а сховав їх був, розуміється, якийсь вояк для жарту й полк пішов на Гогенштайн до наступу на Москалів.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє, що надзвичайні збори відбудуться в пятницю, 17. травня, в годині 7-мій ввечір, в галі Укр. Гор. Клюбу, 13 Вашінґтон вул. Будемо принимати нових членів без оплати вступного. — Н. Мазур, предс.; В. Мандзій, секр.

КАНЗАС СІТИ, КАНЗ. Бр. св. Володимира, від. 323, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. травня, точно в годині 2-гій пополудні, під ч. 38 Савт 5-та вулиця. Просимо всіх членів прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. — Василь Федев, предс.; Сидор Звадюк, кас.; Дмитро Кархут, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 19. травня, в годині 12-тій вполудні, при 1944 Вест Ірі вул. Просимо всіх членів прибути обовязково і всі залеглі вкладки заплатити, бо інакше довгуючі будуть суспендовані. — І. Магас, предс.; Н. Читвінський, секр.

ЛОРЕЙН, О. Тов. У. Н. Союза, від. 50, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться 19-го травня, в годині 1-шій пополудні, в гали де звичайно. Просимо членів прийти на час. — М. Шемчик, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 18. травня, в годині 6:30 ввечір, в церковній галі на В. Скот вулиці. Напоминаємо кождого члена прибути на ці збори, бо є важні справи до полагодження. — Т. Танін, предс.; А. Гатала, кас.; Н. Кудринський, секр.

ВІЛІНҐ, В. ВА. Сестр. Неустанної Помочі Пречистої Діви Марії, від. 212, повідомляє місцевих і позамісцевих членниць, що збори відбудуться 19. травня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Дальші збори будуть відбуватись через цілий рік кождого місяця зараз по Сл. Божій. — Агафія Солецька, предс.; Марія Вітенко, кас.; Катерина Бейц, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 144, повідомляє, що надзвичайні збори відбудуться в неділю, 19. травня, в годині 12:30 вполудне, в гали церковній, 430 Норт 7-ма Евеня. На порядку нарад є організування нових членів, а особливо молодіжи, до відділу і У. Н. Союза. Неприявний член заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — Станислав Бобоня, пр.; Гелена Федицька, секр.

АЛТУНА, ПА. Бр. Неп. Зач. Пр. Богородиці, від. 145, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться 19. травня, в годині 2-гій пополудні, в гали церковній. Просимо членів прибути на збори, бо є братські справи до полагодження. Довгуючі мають прийти і вирівнати свій довг. — І. Олексин, секр.

САВТПОРТ, КОНН. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 84, подає до загального відома всім членам і членицям, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 19. травня, точно в годині 4-тій пополудні, в У. Н. Домі, при Кінгс Гайвей, Вест Савтпорт. Просимо всіх прибути на час і полагодити справи. Буде зняття фотографії з цілого Товариства, тому просимо прийти з дітьми, коли вони належать до У. Н. Союза. — Петро Дудко, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Відділ 334 повідомляє членниць і членів, що на зборах 14. квітня зістав змінений уряд відділу, як слідує: Н. Задерецький, предс.; Ст. Морозович, фін. секр.; Д. Гавриляк, касієр. Збори будуть відбуватись в першу неділю по першім. Просимо тих членниць і членів, котрі не платили того місяця і тих, котрі довгують, щоб вирівнали вкладки найдалі до 25-го травня, бо в противнім разі поступиться з ними після статута У. Н. С. Суспендовані в квітні члени нехай зголосяться до секретаря на адресу: S. Morozovych, 3113 W. 15th St., Cleveland, O.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. травня, в годині 1-шій пополудні, в гали церковній, 127 Парк вул. Є пожаданим, щоб всі члени прибули на означений час, бо маємо деякі дуже важні справи до полагодження. Повідомляємо старших і молодих членів, що 30. травня візметься фотографію зі старших членів і дітей для ювилейної книги У. Н. Союза. Фотографування буде в парку тов. П. Воляника. Члени, котрі іще остаються в старім роді обезпечення, мають вже короткий реченець для зміни грамот. Тому хто бажає змінити, нехай принесе стару грамоту на ті збори і підпише аплікацію на зміну. Довгуючі члени мають явитися і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Просимо членів, котрі мають знакомих, що ще не належать до У. Н. Союза, приведіть їх на збори нехай впишуться в члени, а ви дістанете нагороду. — К. Марущак, предс.; В. Колесняк, кас.; Й. Децембер, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. Подаємо до відома усім членам відділу 288, що збори відбудуться 19. травня, точно в годині 1-шій пополудні. Обовязком кождого члена є прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени повинні прийти і вирівнати свої довги. Члени, котрі мають діти, а іще не є членами У. Н. Союза, повинні на тих зборах вписати в ряди Союзової армії. Хто впише свої діти, або приєднає нового члена, дістане нагороду, котру призначив головний екзекутивний комітет, і його імя буде втягнене до книги 25-літнього ювилею відділу 288. Члени, котрі ще не виміняли старих грамот на нові, нехай це зроблять на тих зборах. Хто цього не зробить, сам себе скривдить. Приносіть старі грамоти до виміни, бо час короткий. Позамісцеві члени мусять платити кождого місяця. Чек або моні-ордер присилати на адресу: John Malitzki, 1504 E. 7th St., Bethlehem, Pa.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. травня, зараз по Сл. Божій. Просимо членів і дітей, що належать до У. Н. Союза, щоб усі зійшлись на час до спільної фотографії, котра буде зията перед школою перед заччаттям зборів. Просимо членів, котрі ще не звернули грошей за тікети на баль, щоб постарались принести на збори, бо треба здати справоздання з балю. Довгуючі члени мусять вирівнати свої залеглости, бо каса надальше не буде платити за таких членів. — Секретар.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 104, відбудуться 19. травня, точно в годині 2-гій пополудні, в Народнім Домі, а баль буде того самого дня в годині 6-тій. Просимо членів прийти на збори. — М. Зельвак, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Тов. ім. Ів. Франка, від. 372, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 18. травня, в годині 8-мій ввечір. Просимо прибути на означений час, бо є багато справ до полагодження. — Ю. Г[illegible]ський, предс.; М. Дубас, кас.; В. Реп[illegible], секр.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 97, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться 19. травня, в годині [illegible] в гали церковній, 47 Гоуп Еве. Кождий член мусить явитись сам на збори, а не дітей посилати, бо маємо справу до полагодження, котра не була полагоджена минувших зборів. Котрий з членів пришле дитину на збори, то буде караний після статута. — Т. Скоробогатий, предс.; [illegible] Нестор, кас.; М. Табачук, секр.

БРЕСЛАВ, ПА. Бр. св. Андрея, від. [illegible], повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. травня, точно в годині 1-шій пополудні в гали св. Михаїла. Просимо всіх членів, молодших і старших, конче явитись на ці збори, але всі, щоб опісля не було нарікань, що не знали, буде спільна фотографія. Ця фотографія має бути вміщена в пропамятній книзі, яку видає У. Н. Союз. Пригадуємо членам, котрі ще не перейшли зі старого до нового роду обезпечення, щоб принесли старі грамоти на збори, бо остає короткий час для виміни. Будемо принимати дітей і старших в члени У. Н. Союза. — Михайло Филипс, секр.

ДУРГАМВІЛ, Н. Й. Тов. Рільник, від. 188, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться 19. травня, в годині 2-гій пополудні, в домі секретаря. Просимо, щоб всі члени явились на ті збори, бо є дуже важна справа до полагодження. Також просимо всіх старших і молодих членів прийти на означений час, а тих членів, котрі ще не змінили свої грамоти, просимо принести старі грамоти і виміняти, щоб опісля не нарікали, що не змінили своїх грамот. — Теодор Харітон, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 347, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. травня, в годині 2-гій пополудні, в гали де звичайно. Уряд просить своїх членів і членниць, щоб разом з дітьми, котрі належать до У. Н. Союза, явились до фотографії. Ця фотографія буде поміщена в пропамятній книзі У. Н. Союза, тому не повинно бракувати ні одного члена, членниці і дитини цього відділу. Фотографіст буде знимати фотографію перед зборами, тому просимо прийти на час. Колиб падав дощ то фотографія не будеться знимати. — Т. Ковальський, предс.; Ст. Патен, кас.; Г. Тимчій, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 239, відбудуться в суботу, 18. травня, в годині 8-мій ввечір. Справи виміни грамот, нових членів і платення вкладок буде полагоджувати секретар вже від год. 7. ввечір (літній час). На тих зборах члени молодечого відділу одержать книжку „Спіріт оф Юкрейн". Рівночасно подаємо до відома всіх членів, що на квартальних зборах рішено взяти спільну фотографію нашого відділу для поміщення в ювилейній книзі У. Н. Союза. Прохаємо всіх членів явитись на збори, щоб визначити день на спільну знимку фотографії. — Уряд.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ своїх двох братів, Йосифа і Михайла **ГЕРМАН**. Йосиф літ 30, перебував у Гарвуд, а Михайло літ 50, коло мягкого вугля у Вест Вірджінії. Походять з села Горельчі, повіт Ліско. Прошу їх приїхати або лист написати, бо є справа маєткова до полагодження. Хто знав би про місце їх перебування, нехай ласкаво повідомить на адресу: 111-3

CATHERINE MELNYK (Herman),
838 — 7th St., Allentown, Pa.

ТАРЗАН І ПРОЛЕВ.

(25)

Станислав Обровський уже не знав страху. Як дикун підняв блискучий ніж, щоб його ударити в груди, жах вигнав йому ввесь страх зі серця і він взявся до акції. Схопив Басута, підняв його вгору понад голову й кинув його тяжко на землю.

Чорний у стрvaru за життя старався піднятись. Обровський у страху за своє життя схопив його ще раз та кинув знов на землю. Як це він робив, групка дикунів підбігла до нього, впала на нього й масово звалила його з ніг.

Його ум зі страху не працював. Обровський бився як притиснений до стіни кіт. Чорні не дорівнювали йому силою мязів. Він хапав їх та розтручував на всі боки. Потім він почав утікати. Але чорні, котрих він звалив на землю, зірвалися на рівні ноги та звалили його з ніг.

Потім інші надбігли їм на поміч. Вони держали його на землі силою свого числа та звязали йому ноги. Накінець вони підняли його на ноги. Чому вони його не вбили, він тоді не знав. Але Станислав Обровський мав незадовго дізнатися, що його ждало.